

LIFE
Lynx

LIFE16 NAT/SI/000634

**Navodila za ukrepanje v
primeru suma nezakonite
usmrčitve prostoživeče živali**

DOKUMENT JE NASTAL V OKVIRU PROJEKTA LIFE Lynx (LIFE16 NAT/SI/000634)

Akcija C8: Vzpostavitev policijske preiskovalne skupine in druge podporne dejavnosti za učinkovitejše preprečevanje nezakonitih usmrtitev prostoživečih živali

AVTORJI:

Matej Bartol, Uršula Belaj, Mateja Blažič, Rok Černe, Urša Fležar, Andrej Hudoklin, Tilen Hvala, Nataša Oven, Nives Pagon, Hubert Potočnik, Robert Praček, Nina Prešeren, Andrej Rot, Tomaž Skrbinšek, Tadeja Smolej, Matija Stergar, Gorazd Vengušt, Damjan Vrčec, Diana Žele Vengušt, Srečko Žerjav in podpora ostalih sodelavcev projektne skupine LIFE Lynx.

AVTORJI FOTOGRAFIJ:

Gregor Bolčina, Tadeja Smolej, Gorazd Vengušt, Diana Žele Vengušt

O IZDAJI

Naslov publikacije: Navodila za ukrepanje v primeru suma nezakonite usmrtitve prostoživeče živali

Urednik: Tilen Hvala

Založnik: Lovska zveza Slovenije

Naslovna fotografija: Tadeja Smolej

Grafično oblikovanje: Agena d.o.o.

Brezplačen izvod. Prenovljena elektronska različica

Ljubljana, marec 2023

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 149241603
ISBN: 978-961-7109-05-4 (PDF)

Kazalo vsebine

Namen dokumenta	4
Seznam okrajšav in pojmov	4
Najpomembnejši ukrepi v primeru najdbe trupla nezakonito usmrčene prostoživeče živali	6
Pomembni kontakti	7
Seznam ustanov oziroma odgovornih pravnih oseb in opis glavnih nalog	8
Uvod	9
Ukrepi v primeru suma nezakonite usmrtitve prostoživeče živali	10
1. Klic na interventno številko policije (113)	10
2. Trupla se ne dotikajte	12
3. Sodelovanje s policijo pri pripravi zapisnika o ogledu in uradnega zaznamka	13
4. Sodelovanje vodnika psa krvosledca	14
5. Evidentiranje izgub	14
6. Izreden dogodek: odvzeta divjad s strelnimi ranami, ki niso nastale ob zakonitem lovu s strani upravljavca lovišča	15
Delo in ukrepi policije	16
Delo in ukrepi Veterinarsko higienske službe in Veterinarske fakultete	18
1. Veterinarsko higienska služba	18
2. Veterinarska fakulteta	19
Zakonske podlage za ukrepanje v primeru suma nezakonite usmrtitve prostoživeče živali	21
Zapiski	22

Namen dokumenta

Navodila za ukrepanje v primeru suma nezakonite usmrčitve prostoživeče živali (v nadaljevanju Navodila) so namenjena učinkovitejšemu in bolj usklajenemu delovanju pri obravnavi kaznivih dejanj, povezanih z nezakonitimi usmrčitvami prostoživečih sesalcev in ptic. Predstavljajo temeljne pristojnosti, naloge in ukrepe terenskega osebja (lovci, lovski čuvaji, gozdni delavci, predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije idr.), Policije, Veterinarsko higienske službe, Veterinarske fakultete, Biotehniške fakultete, Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Ministrstva za naravne vire in prostor in drugih pristojnih pravnih oseb ob zaznavi in preiskavi tovrstnih kaznivih dejanj. Dobra organiziranost vseh pristojnih fizičnih in pravnih oseb vodi do izboljšav pri odkrivanju in sankcioniranju kaznivih dejanj ter v zmanjšanje števila nezakonitih usmrtitev prostoživečih živali.

Seznam okrajšav in pojmov

MNVP - Ministrstvo za naravne vire in prostor

LZS - Lovska zveza Slovenije

VHS - Veterinarsko higienska služba

VF - Veterinarska fakulteta

ZGS - Zavod za gozdove Slovenije

ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

VELIKE ZVERI - rjavi medved, volk, evrazijski ris

PROSTOŽIVEČE ŽIVALI - sesalci in ptice

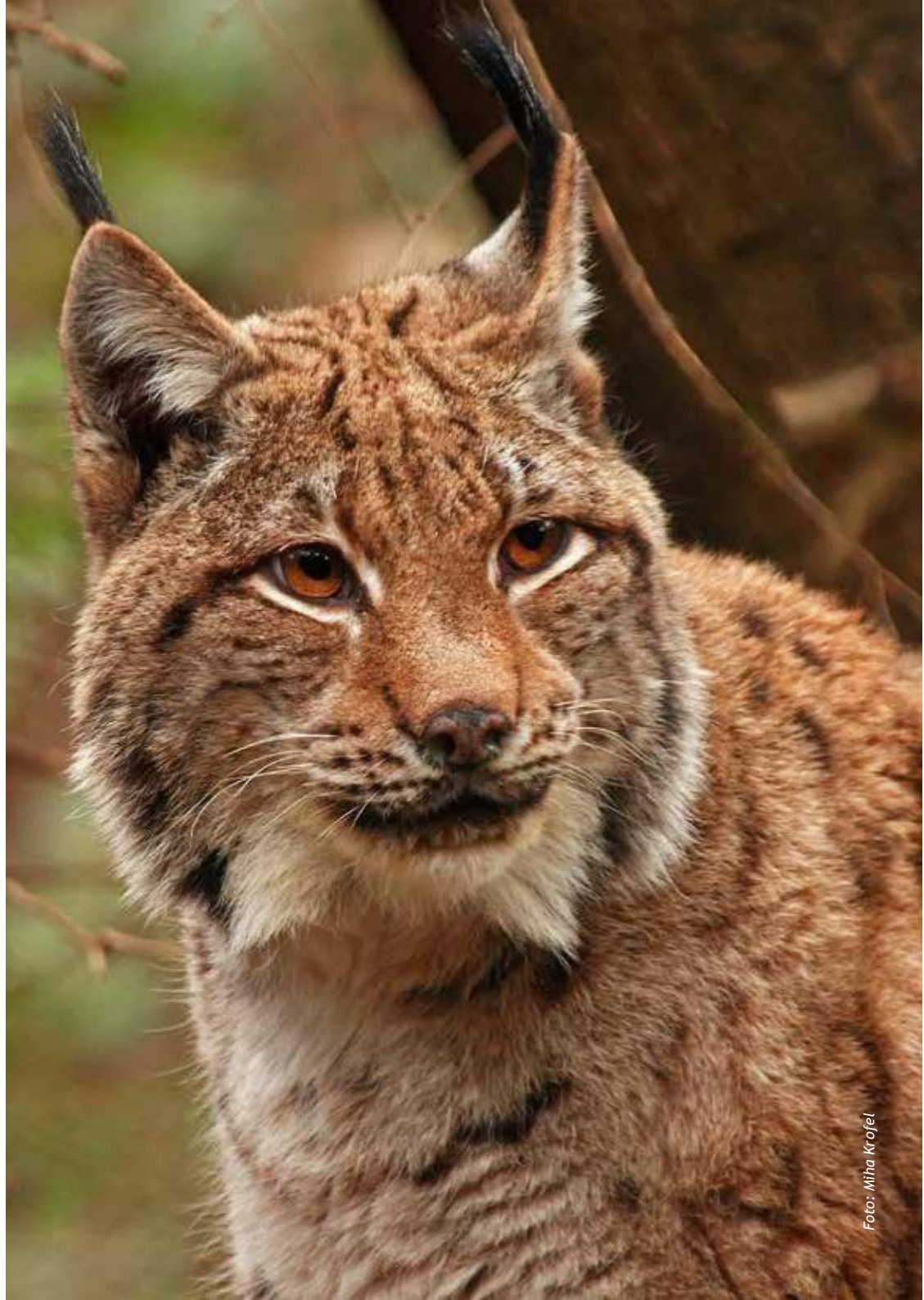

Foto: Miha Krofel

Najpomembnejši ukrepi v primeru najdbe trupla nezakonito usmrčene prostoživeče živali

1. Pokličite na interventno številko Policije (113) in podajte pomembne informacije.
2. Trupla se ne dotikajte. V nobenem primeru ni dovoljeno:
 - spreminjati kraja kaznivega dejanja (premikati ali transportirati trupla na drugo lokacijo),
 - poškodovati trupla ali kakorkoli posegati vanj (npr. odpiranje trebušne votline in strelnih kanalov, odstranjevanje krogel, vzorčenje mišičnine, puljenje dlake ali zob, opravljanje kakršnihkoli meritev).
3. S Policijo sodelujte pri pripravi zapisnika o ogledu in uradnega zaznamka.
4. Policija lahko prosi, da pri preiskavi sodeluje vodnik psa krvosledca.
5. Evidentiranje izgub:

Prostoživeča živalska vrsta		Odgovorna pravna oseba	Dokument oziroma zapis, ki je podlaga za evidentiranje izgub
Divjad		Upravljevec lovišča	Dokument Policije
Zavarovana prostoživeča živalska vrsta	Velike zveri	ZGS	Zapis o meritvah VF
		MNVP	Zapis o meritvah VF
	Druge zavarovane prostoživeče živalske vrste	MNVP	Zapis o meritvah VF

Pomembni kontakti

Interventna številka Policije (113).

Spodaj navedeni kontakti so namenjeni širši javnosti, medtem ko ima Policija tudi neposredne kontakte vseh navedenih pravnih oseb in lahko po klicu na interventno številko aktivira naslednje ustanove:

- upravljavce lovišč (411 lovskih družin in 12 lovišč s posebnim namenom),
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo: 01 434 57 00,
- Zavod za gozdove Slovenije: 01 470 00 50,
- Veterinarsko higiensko službo:
 - Ljubljana in Kranj: 01 477 93 53,
 - Maribor: 02 749 36 87 ali 02 461 31 50,
 - Celje: 03 545 10 31,
 - Novo mesto: 07 332 58 01,
 - Nova Gorica: 05 338 37 01,
 - Murska Sobota: 02 532 14 71,
- Veterinarsko fakulteto: 01 477 91 96 ali 01 477 98 47,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor: 01 478 70 00,
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: 01 230 95 00
- Zatočišče za prostoživeče živali Golob d.o.o.: 02 876 12 85 ali 041 518 939,
- druge pravne osebe.

Seznam ustanov oziroma odgovornih pravnih oseb in opis glavnih nalog

DELO NA TERENU:

- **PREDSTAVNIK UPRAVLJAVCA LOVIŠČA** (lovec, lovski čuvaj, lovski preglednik, gospodar lovske družine, starešina lovske družine) - obveščanje Policije, evidentiranje izgub divjadi po prejemu dokumenta Policije.
- **LOVSKI INŠPEKTOR** - obveščanje Policije.
- **PREDSTAVNIK ZAVODA ZA GOZDOVE SLOVENIJE** - obveščanje Policije, prisotnost na kraju suma nezakonite usmrtitve v primeru velikih zveri.
- **POLICIJSKA PATRULJA** - ukrepanje v skladu s pristojnostmi, veljavnimi pooblastili in zakonodajo ter obveščanje drugih pristojnih pravnih oseb.
- **VETERINARSKO HIGIENSKA SLUŽBA** - prevzem, ustrezno zavarovanje, hramba in prevoz trupla nezakonito usmrčene živali na VF.

DELO PRISTOJNIH USTANOV:

- **VETERINARSKA FAKULTETA**
Izvedba forenzične preiskave trupla nezakonito usmrčene prostoživeče živali, opravljanje vzorčenj in meritev, predpisanih v zvezi z zavarovanimi prostoživečimi vrstami, priprava poročil in posredovanje le-teh pristojnim pravnim osebam.
- **BIOTEHNIŠKA FAKULTETA**
Sodelovanje z VF pri izvajanju genetskih metod v sklopu forenzične preiskave trupla nezakonito usmrčene prostoživeče živali.
- **ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO NARAVE**
Priprava in posredovanje pisnega stališča, pomoč pri določitvi vrste.
- **ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE**
Opravljanje nalog na terenu in evidentiranje izgub velikih zveri. V primeru izgub velikih zveri, pri katerih gre za sum nezakonite usmrtitve, ZGS evidenco zaključi po prejemu zapisa o meritvah, opravljenih na VF.
- **MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR**
Posredovanje pravnih podlag za odvzem živali zavarovanih prostoživečih vrst na podlagi zaprosila Policije. Priprava in posredovanje strokovnega mnenja Policiji, ki vključuje določitev vrste in njen varstveni status. Evidentiranje izgub posameznih osebkov zavarovanih prostoživečih živalskih vrst.
- **POLICIJA**
Izvajanje aktivnosti s ciljem preiskave suma kaznivega dejanja v skladu s pooblastili. Obveščanje pristojnih organov ter pridobivanje informacij o kaznivem dejanju, pri čemer se Policija po potrebi poveže z inštitucijami, ki ji lahko nudijo strokovno pomoč. Obveščanje javnosti v skladu z usmeritvami Službe za odnose z javnostjo Policije.

Uvod

Nezakonite usmrtitve prostoživečih živali so kompleksen pojav, ki ga je treba dobro razumeti, saj je le tako mogoče pripraviti ustrezno zakonodajo ter ukrepe za njihovo preprečevanje in sankcioniranje. Potrebni so različni pristopi za zmanjševanje števila tovrstnih dejanj, ki poleg ekonomske izgube pogosto predstavljajo tudi velik naravovarstveni problem. Pomembno je poznavanje vzrokov, iz katerih ljudje ubijajo prostoživeče živali. Razlogi so namreč precej raznoliki: neposredna korist, povezana s pridobivanjem mesa in trofej ali z zbirateljstvom; pogost razlog so negativna stališča, predsodki, napačne predstave in prepričanja o škodljivosti določenih prostoživečih živalskih vrst; nadalje so razlogi lahko povezani z občutki strahu ali gnusa do določenih vrst in z evolucijskimi značilnostmi človeka; poleg vsega naštetega pa predstavlja vedno večjo nevarnost za obstoj številnih vrst nezakonita (mednarodna) trgovina s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, ki je - po statističnih podatkih mednarodnih organizacij - v svetu zelo razširjena in zaradi katere so nekatere vrste že na pragu izumrtja. Po nekaterih podatkih je ta trgovina celo na tretjem mestu po vrednosti svetovnega letnega prometa, zato so bili sprejeti številni mednarodni sporazumi, Evropska unija pa ima tudi vrsto drugih predpisov, katerih cilj je ohranjanje populacij prostoživečih vrst in urejanje trgovine z njimi. Policija in druge pristojne pravne osebe imajo pomembno vlogo pri odkrivanju, preprečevanju in sankcioniranju kaznivih dejanj, katerih predmet so zavarovane in druge prostoživeče živalske vrste.

Foto: Matej Vranič

Ukrepi v primeru suma nezakonite usmrtnitve prostoživeče živali

1. KLIC NA INTERVENTNO ŠTEVILKO POLICIJE (113)

V primeru najdbe trupla prostoživeče živali, **za katerega obstaja sum kaznivega dejanja**, pokličite interventno številko Policije (113) in sporočite naslednje podatke:

- kdo kliče,
- kaj se je zgodilo (torej sum kaznivega dejanja),
- kraj dogodka oziroma kje ste našli truplo prostoživeče živali (kraj, vrsta ceste, bližina vidnejših objektov, če je mogoče tudi GPS lokacija idr.),
- čas dogodka (ali ste nanj naleteli ali ste udeleženec),
- druge koristne podatke.

Foto: Tadeja Smolej

Prihod policijske patrulje na kraj kaznivega dejanja.

Policija bo ob prijavi ustrezno ukrepala in bo na kraj kaznivega dejanja poslala policijsko patruljo, seznanjeno z navodili in postopki ukrepanja v primeru nezakonite usmrtnitve prostoživeče živali. Po lastnih zmožnostih policijski patrulji pomagajte najti kraj dejanja in sodelujte v nadaljnjih postopkih.

Za pridobitev informacij o morebitnih veljavnih dovoljenjih (pravnih podlagah) za odvzem živali zavarovanih prostoživečih vrst se bo Policija obrnila na MNVP.

V primeru suma na nezakonito usmrtnitev prostoživečih sesalcev in ptic bo Policija po potrebi obvestila upravitelja lovišča, v primeru velikih zveri pa tudi predstavnika ZGS, ki mora biti prisoten na terenu in Policiji nuditi strokovno pomoč.

V primeru suma na nezakonito usmrtnitev prostoživeče živali Policija obvesti VHS in po potrebi tudi VF.

Policija o svojih ugotovitvah obvesti tudi upravičenca - oškodovanca (na njegovo željo).

Prostoživeča živalska vrsta	Odgovorna pravna oseba	Obveščena takoj	Prisotna na terenu	Obveščena po zaključku primera
Divjad	Upravitelj lovišča	✓	✓	✓
	VHS	✓	✓	
	VF	V primeru, da se odredi sekcija.		
Zavarovana prostoživeča živalska vrsta	Velike zveri	ZGS	✓	Po potrebi.
		Upravitelj lovišča	✓	✓
		VHS	✓	
		VF	V primeru, da se odredi sekcija.	
	Druge zavarovane prostoživeče živalske vrste	Upravitelj lovišča	✓	✓
		MNVP		✓
		VHS	✓	
	VF	V primeru, da se odredi sekcija.		

Odgovorne pravne osebe, ki jih Policija po potrebi kontaktira v primeru nezakonite usmrtnitve prostoživeče živali, če pristojne osebe še niso obveščene in/ali prisotne na terenu.

2. TRUPLA SE NE DOTIKAJTE

Trupla prostoživeče živali se do prihoda Policije ne dotikajte. V nobenem primeru ni dovoljeno:

- spreminjati kraja kaznivega dejanja (premikati ali transportirati trupla na drugo lokacijo),
- poškodovati in kakorkoli posegati v živalsko truplo (npr. odpiranje trebušne votline, strelnih kanalov, odstranjevanje krogel, vzorčenje mišičnine, puljenje dlake, puljenje zob, opravljanje raznih meritev).

Tovrstna dejanja spremenijo prvotno stanje trupla in ovirajo preiskavo ter zmanjšajo ali onemogočijo uspešno iskanje storilca kaznivega dejanja.

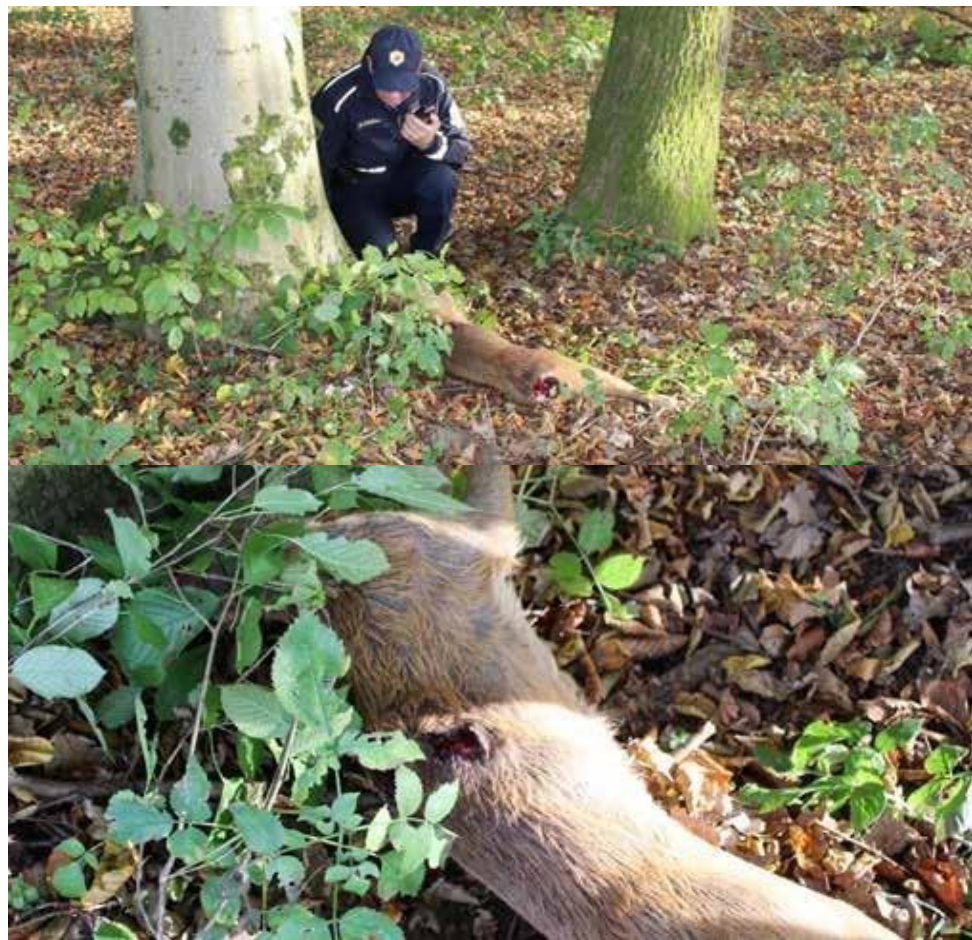

Foto: Tadeja Smolej

Poročanje o sumu nezakonite usmrtitve in strelna rana na truplu srne.

3. SODELOVANJE S POLICIJO PRI PRIPRAVI ZAPISNIKA O OGLEDU IN URADNEGA ZAZNAMKA

Predstavniki upravljavca lovišča, lovski inšpektor ali predstavnik ZGS s policijo sodeluje pri oblikovanju zapisnika o ogledu kraja kaznivega dejanja in uradnega zaznamka. V kolikor je mogoče, policiji pomaga na naslednje načine:

- poda mnenje;
- odgovarja na morebitna zastavljena vprašanja;
- pomaga pri pripravi opisa trupla živali;
- pomaga pri opisu razmer, v kakršnih je bilo truplo najdeno (temperatura, vremenske razmere, ali je bilo truplo izpostavljeno soncu ali se je nahajalo v senci, ali je bilo pokrito z zemljo, s snegom, z vodo, z vegetacijo, ali je bilo izpostavljeno, idr.);
- pomaga pri določanju živalske vrste, spola, starosti in identificiranju živalskih sledi;
- pomaga pri okvirni oceni časa in vzroka pogina;
- pomaga pri opisu drugih dejavnikov.

Foto: Tadeja Smolej

Priprava zapisnika Policije o ogledu kaznivega dejanja in uradnega zaznamka.

4. SODELOVANJE VODNIKA PSA KRVOSLEDCA

Policija lahko predstavnika upravljavca lovišča prosi, naj za pomoč pri preiskavi na kraj kaznivega dejanja pokliče vodnika psa krvosledca.

Foto: Gregor Bolčina

Sodelovanje vodnika psa krvosledca pri preiskavi nezakonite usmrtitve prostoživečih živali.

5. EVIDENTIRANJE IZGUB

V primeru suma nezakonite usmrtitve divjadi za evidentiranje izgub zadostuje dokument Policije, za zavarovane prostoživeče živalske vrste pa zapis o meritvah VF.

V primeru suma ali potrjene nezakonite usmrtitve živali iz skupine velikih zveri biometrične meritve, odvzem genetskih vzorcev in zob za določitev starosti živali izvede VF ter jih nato posreduje ZGS.

Prostoživeča živalska vrsta		Odgovorna pravna oseba	Dokument oziroma zapis, ki je podlaga za evidentiranje izgub
Divjad		Upravljavec lovišča	Dokument Policije
Zavarovana prostoživeča živalska vrsta	Velike zveri	ZGS	Zapis o meritvah VF
		MNVP	Zapis o meritvah VF
	Druge zavarovane prostoživeče živalske vrste	MNVP	Zapis o meritvah VF

Odgovorne pravne osebe in dokumenti oziroma zapisi, ki so podlaga za evidentiranje izgub prostoživečih živalskih vrst.

6. IZREDEN DOGODEK: ODVZEM DIVJADI S STRELNIMI RANAMI, KI NISO NASTALE OB ZAKONITEM LOVU, IZVEDENEM S STRANI UPRAVLJAVCA LOVIŠČA

V primeru da predstavnik upravljavca lovišča odvzame divjad in ob ogledu trupla živali na njem najde strelne rane ali druge sumljive poškodbe (vbodne rane, odrgnine, raztrganine, zlome idr.), ki niso nastale ob zakonitem lovu, izvedenem s strani upravljavca lovišča, mora ravnati v skladu z Navodili.

Predstavnik upravljavca lovišča mora Policiji podati čim bolj natančne informacije o:

- lastnem lovskem orožju,
- kalibru,
- naboju in
- poziciji, iz katere je streljal na divjad.

Foto: LIFE Lynx

Delo in ukrepi policije

Ob zaznavi kaznivih dejanj, povezanih s prostoživečimi živalskimi vrstami, je dolžnost policije ukrepati skladno s pristojnostmi, veljavnimi pooblastili in zakonodajo. Pri tem mora aktivno sodelovati z drugimi strokovnimi ustanovami oziroma pravnimi osebami (MNVP, ZRSVN, ZGS, LZS, Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, VF, pristojne inšpekcijske službe (Inšpekcija za lovstvo in ribištvo ipd.), saj gre za posebno obliko kriminala, ki ga lahko uspešno zatiramo le, če so organi pregona za to ustrezno usposobljeni.

V povezavi z (nezakonitim) odvzemom živali iz narave obravnava policija tri kazniva dejanja, in sicer »nezakonit lov« (342. člen Kazenskega zakonika Republike Slovenije - KZ-1), »nezakonit ribolov« (343. člen KZ-1) in »nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami« (344. člen KZ-1).

Navodila v tej publikaciji se nanašajo na obravnavo nezakonitih ravnanj, povezanih z divjadjo, tj. »nezakonit lov« (342. člen KZ-1), in zavarovanimi prostoživečimi živalskimi vrstami, tj. »nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami« (344. člen KZ-1). Obe dejanji veljata za naklepni in uradno pregonljivi kaznivi dejanji, ki ju lahko stori vsakdo.

Foto: Tadeja Smolej

Delo policijske patrulje na terenu.

V okviru kaznivega dejanja »nezakonitega lova« (342. člen KZ-1) so kazniva naslednja ravnanja: lov brez dovoljenja, neupravičen odvoz, usmrnitevali poškodovanje divjadi, lov na način ali s sredstvi, s katerimi se divjad lahko množično pokonča, lov s pomočjo motornega vozila, lov s pomočjo umetnih svetlobnih virov in nočne optike.

V zvezi s kaznivim dejanjem »nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami« (344. členu KZ-1) so kazniva naslednja ravnanja: posest, odvoz, poškodovanje, usmritev, izvoz ali uvoz, iznos ali vnos osebkov zavarovane prostoživeče živalske vrste (živih ali mrtvih), njihovih delov (trofeje, kože, zobovje ipd.) ali izdelkov iz njih (mesni izdelki ipd.) in trgovanje z vsem naštetim.

Med aktivnosti Policije ob zaznavi kaznivega dejanja spadajo:

- zbiranje prvih obvestil (ugotoviti je treba najditelja živali, kaj se je zgodilo, kraj in čas kaznivega dejanja, kdo bi ga lahko storil in druge koristne podatke),
- obveščanje državnega tožilca in preiskovalnega sodnika,
- ogled kraja kaznivega dejanja in ustrezno zavarovanje najdenih sledi ter dokazov (po potrebi se uporabi vodnika psa krvosledca, uporaba iskalnikov kovin v primeru iskanja tulcev oziroma izstrelka),
- sekcijo trupla živali je smiselno odrediti v vseh primerih, ko gre za sum storitve kaznivega dejanja, vzrok pogina živali pa ni znan oziroma je sumljiv. Tudi če državni tožilec ne poda usmeritve glede sekcije trupla živali, lahko policija v okviru svojih pristojnosti odredi sekcijo ko smatra, da bi sekcija prispevala k uspešni preiskavi oziroma pojasnitvi okoliščin glede vzroka pogina in najdbi morebitnega izstrelka.
- zaseg predmetov (pri živi živali je treba upoštevati previdnostne ukrepe in ravnanje s poškodovanimi, bolnimi in nevarnimi živalmi) ter vozila,
- odvzem prostosti osumljencem, če so ti znani,
- obveščanje pristojnih služb:
 - VHS glede prevoza trupla na VF,
 - VF - Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele glede sekcije trupla živali (za namen ugotavljanja vzroka pogina),
 - upravljavca lovišča v primeru nezakonito usmrčene živali prostoživeče vrste ter v primeru zastreljene in še žive divjadi,
 - MNVP v primeru nezakonito usmrčene zavarovane prostoživeče živali,
 - ZGS v primeru poškodovane, zastreljene ali nezakonito usmrčene velike zveri,
 - MNVP in ZRSVN (na podlagi zaprosila MNVP) za podajo strokovnega mnenja glede identifikacije zavarovanih prostoživečih živalskih vrst,
 - MNVP in Zatočišče za živali prostoživečih vrst (Golob, d. o. o.) ob odkritju živih živali ipd.,
- predaja zaseženih živali pristojni instituciji v hrambo oziroma nadaljnje razpolaganje s predmeti.

Vse aktivnosti in ukrepi Policije morajo biti izvedeni v najkrajšem možnem času ter v skladu s časovnimi omejitvami, ki zanje veljajo, pri čemer hitrost izvedbe ne sme prevladati nad zakonitostjo in strokovnostjo.

Delo in ukrepi Veterinarsko higienske službe in Veterinarske fakultete

Policija v primeru suma nezakonite usmrtitve prostoživeče živali obvesti VHS in po potrebi tudi VF ter prepreči poseganje v truplo z namenom ohranitve dokazov.

1. VETERINARSKO HIGIENSKA SLUŽBA

- VHS prevzame, ustrezno zaščiti in zavaruje truplo živali ter poskrbi za njegov odvoz in hrambo v primernih prostorih (hladilnica) do prevoza na VF, kjer se opravi sekcija.
- VHS truplo živali, za katerega obstaja sum nezakonite usmrtitve, loči od ostalih in ga ustrezno označi.
- V primerih nezakonite usmrtitve živali iz zavarovane prostoživeče vrste je potrebno hitro ukrepanje VHS in transport na VF.

Foto: Diana Žele Vengušt

Forenzična preiskava trupla živali, pri katerem gre za sum nezakonite usmrtitve, je sestavljena iz več vrst preiskav in meritev, ki jih opravljajo posebej usposobljeni strokovnjaki VF. Cilj preiskave je ugotoviti vzrok smrti živali.

2. VETERINARSKA FAKULTETA

V primeru suma o nezakoniti usmrtitvi prostoživeče živali se na podlagi dokumenta Policije, v katerem je navedeno, katero storitev je treba opraviti, na Veterinarski fakulteti izvedejo naslednji ukrepi:

- **FORENZIČNA SEKCIJA**, ki je osnovna preiskava za določitev vzroka smrti živali, poškodbe, obolenja, načina nastopa ali povzročitve smrti (naravna smrt, nenamerna ali namerna povzročitev) in časovnega okvira, v katerem je nastopila. Ob preiskavi se dokumentirajo vse poškodbe ali spremembe na trupu, organih in tkivih ter se s pomočjo informacij oziroma dokazov, zbranih na lokaciji, interpretira njihov nastanek skupaj z rezultati preiskav.
- **PODPORNE PREISKAVE**, kot so rentgenske, patohistološke, molekularne, bakteriološke, virološke, parazitološke in druge, ki jih veterinarji opravijo glede na indikacijo ob forenzični sekciji.

Foto: Gorazd Vengušt

Rentgenska preiskava je prva v vrsti preiskav, ki jih VF opravi ob sumu na nezakonito usmrtitev. Metoda omogoča hitro odkrivanje ostankov (levo), tudi tistih, ki s prostim očesom niso vidni. Rentgenska preiskava pomaga pri določanju lokacije in velikosti delcev, včasih pa tudi njihovega tipa (desno).

- **IDENTIFIKACIJA IN MORFOLOŠKE ŠTUDIJE** zaseženega materiala, živali in trupel, ki vključujejo makroskopsko preiskavo, mikroskopsko preiskavo in/ali uporabo genetskih metod.

- **ZBIRANJE IN SHRANJEVANJE DOKAZNEGA MATERIALA** za nadaljnje preiskave (balistika, toksikologija, botanika idr.), ki so potrebne za razjasnitev primera in se izvajajo na drugih ustanovah.

Foto: Gorazd Vengušt

S pomočjo različnih meritev je mogoče ugotoviti tudi pot, ki jo je izstreljek naredil v telesu (levo). V primeru da so delci izstrelka ostali v telesu, se jih zbere in posreduje v balistične analize (desno).

Foto: Diana Žele Vengušt

Strelne rane so najpogostejše poškodbe, ki jih najdemo ob sumu na nezakonito usmrnitev. Poškodba je včasih dobro vidna že na površini kože (levo), a še veliko pogostejše in obsežnejše so poškodbe in krvavitve v podkožju (sredina) ali na notranjih organih (desno). Koža zaradi svoje elastičnosti pogosto zadrži delec izstrelka, zato je zelo pomembno, da se po najdbi v truplo ne posega, da se ga čim manj premika in da se ga pred transportom na preiskavo dobro zaščiti.

- **DODATNA VZORČENJA OZIROMA MERITVE**, predpisane v zvezi zavarovanimi prostoživečimi vrstami: v primeru zavarovanih prostoživečih živalskih vrst podatke posreduje MNVP, v primeru velikih zveri pa MNVP in ZGS.
- Priprava **OROČILA O PREISKAVI**, ki ga VF posreduje Policiji, ter sodelovanje s pravosodnimi organi.

Zakonske podlage za ukrepanje v primeru suma nezakonite usmrčitve prostoživeče živali

Pri ukrepih v primerih nezakonite usmrčitve prostoživečih živali morajo terensko osebje (lovci, lovski čuvaji, gozdni delavci, predstavniki ZGS idr.), Policija, VHS, VF in druge fizične ter pravne osebe upoštevati naslednje predpise in delovati v skladu z njimi:

- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (*Uradni list RS, št. 46/04 s spremembami in dopolnitvami*),
- Zakon o divjadi in lovstvu (*Uradni list RS, št. 16/04 s spremembami in dopolnitvami*),
- Kazenski zakonik (*Uradni list RS, št. 50/12 - uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami*),
- Zakon o ohranjanju narave (*Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami*),
- Zakon o zaščiti živali (*Uradni list RS, št. 38/13 - uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami*),
- druge zakonske podlage.

Foto: Matej Vranič

O PROJEKTU

Ime: Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem

Akronim: LIFE Lynx

Šifra projekta: LIFE 16 NAT/SI/000634

Časovni okvir: 1/7/2017 - 31/3/2024

Spletna stran: www.lifelynx.eu

Kontakt: life.lynx.eu@gmail.com

Facebook: @LIFELynx.eu / @lifelynx.hr

LIFE
Lynx

LIFE16 NAT/SI/000634

S finančno podporo
finančnega mehanizma
Evropske unije LIFE

V sodelovanju z
Ministrstvom za notranje
zadeve, Generalno
policijsko upravo.

KOORDINATOR PROJEKTA

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

Slovenia Forest Service

PARTNERJI

ACDB

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

Univerza v Ljubljani

Lovaška zveza Slovenije

ZRSVN

TECHNICAL UNIVERSITY IN ZVOLEN

SOFINANCERJI

MINISTRSTVO ZA OKOLJE
IN KLIMATNO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

EURONATUR

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
Office for Cooperation with NGOs